

● ● ● ODER

Neukročena trmoglavka

WILLIAM SHAKESPEARE: **Ukročena trmoglavka**. Prevod Oton Župančič. Režija Anja Suša. Mala scena **MGL**. Premiera 14. 2. 2012 (ogled 21. 2.), 95 min.

Premiera *Ukročene trmoglavke* na Mali sceni **MGL** je bila na valentinovo. Duhovito in na prvi pogled primerno; a ni izključeno, da se ni kakemu nadobudnemu zaljublencu malo zataknila v grlu, če si je obetal nedolžno prijeten in romantičen gledališki večer, zanašajoč se na uprizoritev klasike. Saj sporočilo igre je menda jasno, ne? Divjo in seveda bajno bogato Katarino, ki slovi po svoji nemogoči trmi in neukrotljivosti, se nameni pridobiti za ženo prefrigani Petruccio, ki ve, kako se takim stvarjem streže: trmoglavko na razne načine ponižuje in muči, dokler ona na koncu v znamenitem monologu vsa mehka, sladka in voljna ženskam ne sporoča: »Mar bi ljubile, slušale, služile«, saj je »tvoj mož tvoj gospod, rednik, hranitelj, glava in tvoj vladar«, ženska pa »slabost je sama«.

A nekonvencionalni pristop mlade srbske režiserke Anje Suše (prvič na slovenskih odrih) in celotne užitniško razigrane moške igralske ekipe je jasen od trenutka, ko se na odru razpre rdeča zavesa: dejstev, ki kažejo na to, da je ta Shakespearova komedija v osnovi pravzaprav skoraj brezsravno mizogina, nikakor ne pušča ob strani, pač pa iz njih izhaja, jih izpostavlja, analizira, aktualizira in razkrinka do te mere, da njihove predpostavke same od sebe izzvenijo absurdno. Pri tem pa ne pozablja na obilico elementarnega humorja, ki temelji na inventivnosti igralcev in režijsko-dramaturških (dramaturginja Petra Pogorevc) domisljicah, ki na sodoben način ilustrirajo, komentirajo ali parodirajo dogajanje.

Besedilo je radikalno skrajšano, zvedeno na minimum, ki še omogoča sledenje glavni zgodbi. Pri tem so seveda izpadle množice oseb, ki pri Shakespearu (zlasti proti koncu) pripomorejo k dodatnim zapletom in nesporazumom, a v tej predstavi je vse osredotočeno na glavno zgodbo, ki doseže vrhunec v Petrucciovem podrejanju Katarine. Igralci nenehno izstopajo iz vlog in komentirajo dogajanje na odru – to vsake toliko zamrzne, medtem ko se drugi poglobijo v kako jezikovno posebnost besedila, preberejo kako učeno teoretično razlago Shakespearovega dela ali gledalcem iz programske knjižice preberejo, zakaj je dobro biti abonent **MGL**. Najbolj učinkovit in duhovit tovrstni dodatek je gotovo prizor, v katerem uporabijo komentarje s spletnih foru-

mov in v za ta medij značilnih žaljivih tonih pljuvajo čez kulturnike, kulturo nasploh, (bivše) ministrstvo za kulturo in sploh čez vse te razvajene in vsega presite gnide, ki se tukaj brez veze nekaj grejo na odru in pričakujejo, da jih bomo mi za to še plačali, namesto da bi bili tiho in šli, marš!, raje delat ... A to so le dodatni ocvirki, ki učinkovito zabelijo že sicer sočno predstavo: rdečo nit režiserkinega branja te komedije namreč predstavljajo dodani monologi sodobnih avtoric Ivane Sajko, Maje Pelević in Simone Semenič, ki osrednjo temo postavijo v današnji okvir in jo kruto prizemljijo. Tako je Katarinino začetno razmišljanje o odnosu med psom in gospodarjem z vidika psa ali njen osrednji monolog ob procesu »krotanja« s ponavljajočim motom »Bodi žena!« ... in poskušaj (v glavnem) možu brati želje iz oči. Vse to pa se izteče v zaključno domisljico, da (Shakespearov) Katarinin sladki monolog poudarjeno karikirano izmenično povejo vsi člani moške ekipe.

Ideja, da vse vloge igrajo moški, je v tovrstnem konceptu produktivna na dveh nivojih: na površju seveda pripomore k dodatnim komičnim učinkom, dejansko pa vprašanje premoči med spoloma prestavi na nivo odnosa med gospodarjem in tistim, ki mu služi. Tako Matej Puc (divja Katarina) kot Jurij Drevenšek (njena mila sestra Bianca) igrata »ženskost« z minimalnimi elementi, ravno toliko, da učinkujeta, kot je treba, na »prave« moške v igri: na samega sebe polnega in nasilnega Petruccia (Primož Pirnat), na preračunljivega očeta Baptista (Jožef Ropoša), na od ljubezni do Bianče povsem medlečega Lucentia (Jaka Lah), na zagreta snubca Hortensia (Gaber K. Trseglav; odličen zlasti v prizoru, kjer poskuša Bianco osvojiti s petjem) in Gremia (Gregor Gruden) ter služabnike (Jure Kopušar, k. g. v več vlogah).

Razigrana uprizoritev, ki se tudi v drugih elementih – zlasti glasbi (Laren Polič Zdravič) in kostumih (Barbara Stupica) – dosledno norčuje iz raznih klišejskih pop idealizacij odnosov med spoloma, je duhovita in zabavna, zaradi učinkovitega opozarjanja na širši kontekst pa tudi ostro aktualna, subverzivna interpretacija tega teoretično »spornega« Shakespearovega dela. Če bi bili Katarina, bi morda celo rekli, da izpolnjuje tri glavne ali neje, s katerimi nas poskušajo privabiti v **MGL**: je hkrati »kvalitetna komedija« in »klasično dramsko delo«, ki ga igra »izvrsten igralski ansambel z odličnim gostom«.

VESNA JURCA TADEL